ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

30 юни 2011 година *

По дело C-288/10,

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Rechtbank van koophandel te Dendermonde (Белгия) с акт от 2 юни 2010 г., постъпил в Съда на 10 юни 2010 г., в рамките на производство по дело

**Wamo BVBA**

срещу

**JBC NV,**

**Modemakers Fashion NV,**

* Език на производството: нидерландски.

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: г-н A. Tizzano (докладчик), председател на състав, г-н J.-J. Kasel, г-н A. Borg Barthet, г-н E. Levits и г-н M. Safjan, съдии,

генерален адвокат: г-жа V. Trstenjak,
секретар: г-н A. Calot Escobar,

след като реши, че следва да се произнесе с мотивирано определение на основание член 104, параграф 3, първа алинея от своя процедурен правилник,

след изслушване на генералния адвокат

постанови настоящото

**Определение**

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 година относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялни търговски практики“) (ОВ L 149, стр. 22; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 14, стр. 260).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между, от една страна, Wamo BVBA (наричано по-нататък „Wamo“), което стопанисва веригата магазини за облекла ZEB, и от друга страна, JBC NV и Modemakers Fashion NV — две предприятия, които стопанисват конкурентни магазини, във връзка със съобщения за намаление на цени, които Wamo е изпратило на клиентите си.

**Правна уредба**

*Правото на Съюза*

3 Съображения 6, 8 и 17 от Директивата за нелоялни търговски практики гласят следното:

„(6) […] настоящата директива сближава законодателствата на държавите членки относно нелоялните търговски практики, включително нелоялната реклама, които пряко нарушават икономическите интереси на потребителите и в тази връзка непряко нарушават и икономическите интереси на конкурентите действащи законосъобразно. […] Тази директива не засяга и не обхваща националните законодателства за нелоялни търговски практики, които увреждат само икономическите интереси на конкурентите, или които са свързани със сделките между търговци; отчитайки напълно принципа на субсидиарност, държавите членки ще продължат да регулират такива практики по свое усмотрение, в съответствие с правото на Общността. […]

[…]

(8) Тази директива пряко защитава икономическите интереси на потребителите от нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители. […]

[…]

(17) Желателно е [да се определят] търговски[те] практики, които […] във всички случаи [са нелоялни], за да се осигури по-висока правна сигурност. [Поради това] [п]риложение I съдържа пълния списък на всички такива практики. Това са [единствено] търговски[те] практики, които може да [се] считат за нелоялни, без оценка на [всеки конкретен] случа[й] съгласно разпоредбите на членове [от] 5 до 9. Списъкът може да бъде променян само чрез изменение на директивата“.

4 Член 1 от Директивата за нелоялни търговски практики гласи:

„Целта на настоящата директива е да допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар и постигане на високо ниво на защита на потребителите чрез сближаване на законовите, подзаконови и административни разпоредби на държавите членки [относно] нелоялните търговски практики, накърняващи икономическите интереси на потребителите“.

5 Член 2 от тази директива предвижда:

„За целите на настоящата директива:

[…]

г) „търговски практики от [страна на] търговците към потребителите“ (наричани по-долу за краткост „търговски практики“) са всяко действие, бездействие, поведение[, подход или] търговски съобщения, включително реклама и маркетинг, извършвани от търговец, пряко свързан[и] с [рекламиране], продажба или доставка на стока [на] потребители;

[…]“.

6 Член 3, параграф 1 от посочената директива гласи:

„Настоящата директива се прилага по отношение на нелоялни търговски практики от страна на търговците към потребителите, [които са определени в] разпоредбата на член 5, преди, по време на и след търговска сделка във връзка със стока“.

7 Съгласно член 4 от същата директива:

„Държавите членки няма да ограничават нито свободата за предоставяне на услуги, нито свободното движение на стоки по причини, попадащи в областта на сближаването постигнато с настоящата директива“.

8 Член 5 от Директивата за нелоялни търговски практики, озаглавен „Забрана за нелоялни търговски практики“, гласи:

„1. Забраняват се нелоялните търговски практики.

2. Една търговска практика е нелоялна, ако:

а) противоречи на изискванията за дължимата професионална грижа,

и

б) съществено изопачава или е възможно да изопачи съществено икономическото поведение по отношение на продукта на средния потребител, до когото достига или за когото е предназначена стоката, или на средния представител на група, когато една търговска практика е ориентирана към [конкретна] група потребители.

[…]

4. По-специално търговските практики са нелоялни, когато:

а) са заблуждаващи по смисъла на членове 6 и 7,

или

б) са агресивни по смисъла на членове 8 и 9.

5. Приложение I съдържа списъка на тези търговски практики, които се считат за нелоялни при всякакви обстоятелства. Същият списък се прилага във всички държави членки и може да бъде променян само чрез изменение на настоящата директива“.

*Национално право*

9 Член 49 от Закона от 14 юли 1991 г. за търговските практики и за информирането и защитата на потребителя (*Belgisch Staatsblad,* 29 август 1991 г., наричан по-нататък „LPPC“), гласи:

„За прилагането на настоящия закон под „разпродажба“ следва да се разбира всяко предложение за продажба или продажба на потребителя, която се осъществява с оглед на сезонното подновяване на продуктовата гама на продавача чрез бързото разпродаване на стоките на намалени цени, което се обявява под наименованието „Soldes“, „Opruiming“, „Solden“ или „Schlussverkauf“, или под всяко друго такова наименование“.

10 Член 52, параграф 1 от LPPC предвижда:

„В сектора на облеклото, изделията от кожа, галантерията и обувките разпродажбите могат да се провеждат само през периода от 3 януари до 31 януари включително и от 1 юли до 31 юли включително. […]“.

11 Член 53 от LPPC гласи:

„1. Забранява се в секторите, посочени в член 52, параграф 1, да се правят изрични или подразбиращи се съобщения за намаление на цените […] през периодите на очакването му — от 15 ноември до 2 януари включително и от 15 май до 30 юни включително — независимо от мястото на съобщението и използваното съобщително средство.

[…]

Забранено е да се правят изрични или подразбиращи се съобщения за намаление на цените преди периодите на очакването му, ако ефектът от тях ще се прояви през самия период на очакване.

При спазване на разпоредбите на член 48, параграф 4, осъществените през период на очакване на намаление на цените ликвидационни продажби не могат да бъдат съпровождани от съобщение за намаление на цените, освен в случаите и при условията, определени от краля.

2. В приетите съгласно член 52, параграф 2 наредби се посочват периодите на очакване на намаление на цените, през които се прилага посочената в параграф 1 забрана.

При липсата на правна уредба по смисъла на член 52, параграф 2, посочената в параграф 1 забрана се прилага и за споменатите в член 52, параграф 2 [разпродажби].

[…]

4. Посочената в параграфи 1 и 2 забрана за съобщения за намаление на цените не се прилага за продажбите на стоки, осъществени по време на търговски изложения ad hoc с максимална продължителност от четири дни, организирани най-много веднъж годишно от местни групи продавачи или с тяхно участие.

Кралят може да определи условията, при които тези изложения могат да бъдат организирани“.

12 LPPC е отменен със Закон от 6 април 2010 г. относно пазарните практики и защитата на потребителите (*Belgisch Staatsblad,* 12 април 2010 г., стр. 20803). Този закон е влязъл в сила на 12 май 2010 г. и съдържа в член 32 същата разпоредба като член 53 от LPPC.

**Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос**

13 През декември 2009 г. Wamo изпраща на някои от своите клиенти покана за частна разпродажба в магазините си от 18 декември до 20 декември 2009 г. включително. В поканата е уточнено, че през тези три дни определени клиенти могат да се възползват от силно намалени цени, като представят своята клиентска карта.

14 На 18 декември 2009 г. JBC NV и Modemakers Fashion NV искат Rechtbank van koophandel te Dendermonde да установи, че тази покана представлява забранено с член 53 от LPPC съобщение. С определение от същия ден тази юрисдикция забранява на Wamo да осъществява каквото и да било намаление на цените в магазините си до 1 януари 2010 г., като в противен случай ще му бъде наложена глоба от 2 500 EUR за всяко установено нарушение.

15 Wamo отправя трето възражение срещу това определение, като твърди, че член 53 от LPPC, от една страна, забранява не предоставянето на намаления, а рекламните послания, които съобщават за такива намаления, и от друга страна, че тази разпоредба във всеки случай противоречи на Директивата за нелоялни търговски практики и следователно не може да бъде прилагана.

16 Тъй като смята, че разрешаването на спора, с който е сезиран, зависи от тълкуването на посочената директива, Rechtbank van koophandel te Dendermonde решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Допуска ли [Директивата за нелоялни търговски практики] национална разпоредба като член 53 от [LPPC], която забранява да се правят през точно определени периоди изрични или подразбиращи се съобщения за намаление на цените?“.

**По преюдициалния въпрос**

17 Със своя въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали Директивата за нелоялни търговски практики трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална разпоредба като разглежданата в главното производство, която предвижда обща забрана на изричните или подразбиращи се съобщения за намаление на цените през периода преди разпродажбите в определени сектори.

18 Съгласно член 104, параграф 3, първа алинея от Процедурния правилник, когато отговорът на преюдициален въпрос се налага недвусмислено от съдебната практика, Съдът, след изслушване на генералния адвокат, може по всяко време да се произнесе с мотивирано определение, с което препраща към съответната съдебна практика.

19 Съдът счита, че такъв е случаят по настоящото дело, доколкото отговорът на поставения въпрос се налага недвусмислено по-специално от Решение от 14 януари 2010 г. по дело Plus Warenhandelsgesellschaft (C-304/08, Сборник, стр. I-217, точки 35—51) и Решение от 9 ноември 2010 г. по дело Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag (C-540/08, Сборник, стр. I-10909, точки 15—38).

20 За да се отговори на поставения въпрос, на първо място, е важно да се определи дали член 53, параграф 1 от LPPC, който представлява приложимата rationae temporis за фактите по главното производство разпоредба, преследва цели, свързани със защитата на потребителите, така че да може да попадне в приложното поле на Директивата за нелоялни търговски практики.

21 Всъщност съгласно съображение 8 от посочената директива тя „пряко защитава икономическите интереси на потребителите от нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители“ и гарантира, както се посочва по-специално в член 1 от нея, „високо ниво на защита на потребителите чрез сближаване на законовите, подзаконови и административни разпоредби на държавите членки [относно] нелоялните търговски практики, накърняващи икономическите интереси на потребителите“ (Решение по дело Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, посочено по-горе, точка 24).

22 За сметка на това съгласно съображение 6 от Директивата за нелоялни търговски практики от приложното ѝ поле се изключват националните законодателства относно нелоялните търговски практики, които увреждат „само“ икономическите интереси на конкурентите или които са свързани със сделките между търговци (вж. Решение по дело Plus Warenhandelsgesellschaft, посочено по-горе, точка 39 и Решение по дело Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, посочено по-горе, точка 21).

23 В това отношение следва да се посочи, че целите на член 53, параграф 1 от LPPC не произтичат по ясен начин от акта за преюдициално запитване.

24 Всъщност, на първо място, като се позовава по-специално на решение на Arbitragehof от 2 март 1995 г., което е постановено повече от десет години преди приемането на Директивата за нелоялни търговски практики, Rechtbank van koophandel te Dendermonde отбелязва само че „в миналото“ посоченият от

споменатата разпоредба период на очакване на намалението на цените имал двойна цел, а именно, от една страна, да осигури прозрачност на цените, прилагани непосредствено преди и по време на периода на разпродажбите, за целите на защитата на потребителите, и от друга страна, да гарантира равните възможности за продажба между търговците и да защити съществуването на малките търговци.

25 На второ място, според запитващата юрисдикция, за да се обоснове предвидената в член 53, параграф 1 от LPPC забрана, е важно да се провери дали тази мярка „може действително да допринесе за защитата на потребителите“.

26 В този смисъл актът за преюдициално запитване не позволява да се установи дали член 53, параграф 1 от LPPC преследва действително цели, свързани със защитата на потребителите.

27 Уместно е обаче да се напомни, че в рамките на преюдициалното запитване Съдът не следва да се произнася по тълкуването на вътрешното право, тъй като това е изцяло от компетентността на запитващата юрисдикция. Всъщност в рамките на разпределянето на правомощията между юрисдикциите на Съюза и националните юрисдикции Съдът трябва да вземат предвид фактическият и правният контекст, в които се вписват преюдициалните въпроси, така както е очертан с акта за преюдициално запитване (Определение от 24 април 2009 г. по дело Koukou, C-519/08, точка 43 и цитираната съдебна практика).

28 Ето защо запитващата юрисдикция, а не Съдът следва да установи дали разглежданата в главното производство национална разпоредба действително преследва цели, свързани със защитата на потребителите, за да провери дали такава разпоредба може да попадне в приложното поле на Директивата за нелоялни търговски практики.

29 В случай че запитващата юрисдикция стигне до такова заключение, следва също да се определи дали изричните или подразбиращи се съобщения за намаление на цените, които са предмет на разглежданата в главното производство забрана, представляват търговски практики по смисъла на член 2, буква г) от Директивата за нелоялни търговски практики и дали поради това се уреждат от нейните разпоредби (вж. в този смисъл Решение по дело Plus Warenhandelsgesellschaft, посочено по-горе, точка 35 и Решение по дело Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, посочено по-горе, точка 16).

30 В това отношение следва да се отбележи, че член 2, буква г) от Директивата за нелоялни търговски практики съдържа изключително обширна дефиниция на понятието „търговска практика“, определяйки го като „всяко действие, бездействие, поведение[, подход или] търговски съобщения, включително реклама и маркетинг, извършвани от търговец, пряко свързан[и] с [рекламиране], продажба или доставка на стока [на] потребители“ (Решение по дело Plus Warenhandelsgesellschaft, посочено по-горе, точка 36 и Решение по дело Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, посочено по-горе, точка 17).

31 Рекламни кампании като тази по главното производство, които имат за цел да привлекат потребителите в търговските обекти на даден търговец, ясно се вписват в рамките на търговската стратегия на даден оператор и са пряко насочени към рекламата с цел продажби и извършването на продажби от негова страна. Следователно те наистина представляват търговски практики по смисъла на член 2, буква г) от Директивата за нелоялни търговски практики и вследствие на това попадат в нейното материално приложно поле (вж. в този смисъл Решение по дело Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, посочено по-горе, точка 18 и цитираната съдебна практика).

32 След като това е установено, следва да се провери дали Директивата за нелоялни търговски практики допуска забрана за съобщения за намаление на цените като предвидената в член 53, параграф 1 от LPPC.

33 В това отношение е важно да се напомни, на първо място, че тъй като Директивата за нелоялни търговски практики извършва пълно хармонизиране на правилата относно нелоялните търговски практики на предприятията спрямо потребителите, държавите членки не могат да приемат, както предвижда изрично член 4 от тази директива, по-ограничителни мерки от определените от посочената директива, дори и с цел да осигурят по-висока степен на защита на потребителите (Решение по дело Plus Warenhandelsgesellschaft, посочено по-горе, точка 41 и цитираната съдебна практика).

34 По-нататък, следва също да се отбележи, че член 5 от посочената директива излага критериите, позволяващи да се определят обстоятелствата, при които дадена търговска практика трябва да се счита за нелоялна и следователно за забранена.

35 Така съгласно параграф 2 от този член една търговска практика е нелоялна, ако противоречи на изискванията за дължимата професионална грижа и съществено изопачава или е възможно съществено да изопачи икономическото поведение на средния потребител по отношение на продукта.

36 Освен това член 5, параграф 4 от Директивата за нелоялни търговски практики определя две ясни категории нелоялни търговски практики, а именно „заблуждаващите практики“ и „агресивните практики“, които отговарят на критериите, уточнени съответно в членове 6 и 7, както и в членове 8 и 9 от Директивата.

37 Накрая, същата директива въвежда в приложение I изчерпателен списък от 31 търговски практики, които в съответствие с член 5, параграф 5 от нея се считат за нелоялни „при всякакви обстоятелства“. Следователно, както изрично уточнява съображение 17 от посочената директива, единствено тези търговски практики могат да се считат за нелоялни, без да стават обект на оценка във всеки конкретен случай съгласно разпоредбите на членове 5—9 от Директивата за нелоялни търговски практики (Решение по дело Plus Warenhandelsgesellschaft, посочено по-горе, точка 45 и Решение по дело Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, точка 34).

38 Що се отнася до разглежданата в главното производство национална разпоредба, безспорно е, че практиките, състоящи се в съобщаването на потребителите за намаление на цените, не се съдържат в приложение I към Директивата за нелоялни търговски практики. Поради това те не могат да бъдат забранени при всякакви обстоятелства, а само след специален анализ, позволяващ установяването на техния нелоялен характер (вж. в този смисъл Решение по дело Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, посочено по-горе, точка 35).

39 Въпреки това следва да се констатира, че член 53, параграф 1 от LPPC забранява общо изричните или подразбиращи се съобщения за намаление на цените, без да е необходимо да се определя с оглед на фактическия контекст на всеки отделен случай дали съответната търговска операция е „нелоялна“ по своя характер в светлината на критериите, изложени в членове 5—9 от Директивата за нелоялни търговски практики (вж. в този смисъл Решение по дело Plus Warenhandelsgesellschaft, посочено по-горе, точка 48 и Решение по дело Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, посочено по-горе, точка 36).

40 При тези условия на поставения въпрос следва да се отговори, че Директивата за нелоялни търговски практики трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална разпоредба като разглежданата в главното производство, която предвижда обща забрана на изричните или подразбиращи се съобщения за намаление на цените през периода, предхождащ този на разпродажбите, доколкото тази разпоредба преследва цели, свързани със защитата на потребителите. Запитващата юрисдикция следва да прецени дали е такъв случаят по делото в главното производство.

**По съдебните разноски**

41 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

**Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 година относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялни търговски практики“) трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална разпоредба като разглежданата в главното производство, която предвижда обща забрана на изричните или подразбиращи се съобщения за намаление на цените през периода преди разпродажбите, доколкото тази разпоредба преследва цели, свързани със защитата на потребителите. Запитващата юрисдикция следва да прецени дали е такъв случаят по делото в главното производство.**

Подписи